

Felvidéki Szemle.

— EPERJESI LAPOK —

TÁRSADALMI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

— Megjelen minden csütörtökön. —

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr.,
negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetési díj: Háromhásos petisor egyszeri hirdetés 7 kr. Többszörös hirdetés: jutányosabb. Bélyegdíj: minden hirdetésért 30 kr. Nyiltes: minden sor 10 kr.

Az «Eperjesi Széchenyi-kör»
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Eperjesen, Fő-utca 59. szám, Kösch Árpád könyvnyomtató-intézete.
Ide intézendők minden a lap szellemi részét illető közlemények,
valamint a hirdetési díjak is.

Az első felolvasó.

Gyors szárnyakkal repül az idő!...
Húsz éve múlt, hogy egy lángoló lelkesedű férfiú, az ifjú szív legnemesebb felbuzdulásával s mégis a mély értelmű férfiú teljes megfontoltságával és bölcsességével, élére állott annak a hazafias mozgalomnak, a melynek — és ezt jóleső önértéssel mondhatjuk — épen lapunk, az akkori «Eperjesi Lapok», volt legelső szószólója s a melynek a célja az volt, hogy itt is, ennek az ősi vármegyének szívében, a mely csupán a hazáért, a nemzetért, a szabadságért dobbant szüntelen, egy szent oltárt állítsanak a nemzeti közművelődésnek! Egy szent oltárt, a melynek tiszta lángjai hadd terjeszszék minél szélesebb körben átható sugárakat s hadd teremtsenek meleget a honfiszívben s világosságot a honfi-értelemben!

1878. márczius 24-ikén tartotta meg vármegyénk székházában ennek az oltárnak lelkes megteremtője és legbuzgóbb híve: dr. *Berzevicsy Albert* a maga első felolvasását ezen a címen: «Miért alakítjuk a Széchenyi-kört és mi lesz a Széchenyi-kör?» s az általa hangoztatott épen olyan szép, mint a milyen nemes eszmék valóban termékeny talajra találtak itt, nagyközségünk rokoneszmékkel telt s azok iránt annyi fogékonysággal bíró kebelében, úgy, hogy alig múlt el egy hónap s immáron — 1878. április 28-ikán — meg lehetett tartani az egyet előadott közgyűlést!

És ezzel megindult az a küzdelmes, sok lelkesedést és odaadást követelő, sok kitartást próbára tevő időszak, a melyre most annyira jól esik visszapillantunk s a mely, a mint egyfelől kétségtelenül beigazolta mindnyájunk előtt azt, hogy Körünk alapjai és szervezete a legzseniálisabb elmével és körültekintő figyelemmel lettek megépítve és megadva, — úgy másfelől kétségtelenül meggyőzött mindenkit arról is, hogy vármegyénknek és városunknak társadalmi életében, sőt hazánk közművelődési törekvéseinek a keretében is ez a Kör egy

határozottan számottevő tényező, a melyre elengedhetetlenül szükségünk van s a melynek eddig is oly sokat, felette sokat köszönhetünk!

Azok a nehézségek, a melyek a működés tekintetében olykor-olykor felmerültek s a szakadatlan fejlődés és haladás okozta újabb szükségletek kielégítésénél: a feladatok fokozottabb terheisége, csak edzette, erősítette azoknak a kitartását, buzgalmát és önfeláldozó lelkesedését, a kik ennek az oltárnak hívei sorába szegődtek. A Kör helyiségeinek, a viszonyok folytán szükségessé vált többszörös megváltoztatása, a tisztviselőkarban végbement számos változás, mely sokszor oly pótolhatatlan veszteséget jelentett a Kör érdekeire, az óriási tűzvész, a mely városunkat romhalmazzá tette s Körünkre is igen jelentékeny veszteségeket hozott, mind, mind nem csökkentette a kitartást, sőt ellenkezőleg: csak fokozta azt és fokozta az «elért jeles eredményeket», a melyekért a Kör az ezredéves országos kiállításakor oly szép kitüntetésben is részesült.

És ezek között a küzdelmek között, az odaadott munkának e fáradságai közben, a mindennél nemesebb és kitartásunkat annyira megérdemlő cél lelkesítő tudata mellett, volt valami, a mi különösebb mértékben hívta fel törekvésünket arra nézve, hogy lobogó diadalra juttatására megtegyünk mindent, a mi tőlünk telik, s ez annak a kiváló férfiúnak a meghálálhatatlan érdeklődése, irányunkban soha nem változó jóindulata és áldozatkészsége volt, a ki Körünk alapjait oly szerencsés kezekkel építette meg s a ki — bár időközben kiváló államférfiú és társadalmi szerepei tőlünk messze elszóltottak — mégis megmaradt a mi legősintébb barátunknak, megmaradt a mi leglelkesebb munkásunknak továbbra is!

Valóban érdekes körülménynek és szerencsés előjelnek kell tartanunk azt, hogy húsz hosszú év után most, az újra kezdődő évad első felolvasását ismét ő tartja meg, a ki Körünknek tényleg legelső felolvasója volt s

a ki Körünknek kétségtelenül «legelső» felolvasója marad szüntelen! Az ő tudásának és nemes szívének gazdag kincseit fogjuk élvezni ismét, Körünk folyó hó 20-iki legelső felolvasó-estéjén, kétségtelen jelül annak, a mit csak a legnagyobb örömmel és hálával szemlélhetünk, hogy ő ugyanaz maradt ügyünkhöz és egyetünkhöz változatlanul, a ki volt s a ki épen ezáltal, a maga országosan tisztelt és becsült nagy nevét oly örökké maradó betűkkel írta be Körünk történetének lapjaira!

De ez a nagy név nemcsak oda van berírva! Be van írva az a mi hálás ragaszkodással és nagybecsüléssel telt szíveinkbe is, a melyek most annyi örömmel dobbannak feléje, Körünk alapítója, legkiválóbb tisztviselője, leglelkesebb híve és «legelső» felolvasója felé!

Az ő nemes példája lelkesítsen és buzdítson bennünket arra, hogy miképen kell szolgálnunk mindnyájunknak ezt a szent oltárt, nemzeti közművelődésünk tiszta oltárát, a mely köré a «legnagyobb magyar» nevében egyesültünk!

Az Isten hozta őt körünkbe! (—h.)

Az eperjesi kereskedők és kereskedő-ifjak estéje.

Az Eperjesi Kereskedők és Kereskedő-ifjak Egyesülete f. hó 10-ikén tartotta *Oszwald Károly* elnöke alatt saját otthonában első érdekes és tanulságos házi-estéjét. Ez alkalommal dr. *Sarudy Vilmos* jogtanár szabad előadást tartott «a takarékpénztárakról». A minden ízében jeles és kimerítő előadásnak eszmenete a következő volt:

A takarékpénztári eszme részére előkészítették a talajt hazánkban e század 3-ik és 4-ik évtizedében a Bécsi Első Osztrák Takarékpénztár kommanditjai. Ezeket csakhamar felváltják és a közhittel legjelentékenyebb részének közvetítését hatalmukba kerítik a magyarországi takarékpénztárak, melyek alapításánál a legtöbb esetben mintául szolgált az a Pesti Hazai Első Takarékpénztár, mely 1840-ben, külföldi példát követve, jótékony alapon kezdi meg működését Pest vármegye-házának egy szerény szobáskájában, de már 1845-ben, épen Kossuth Lajos indítványára, nyereszkedő (lucratív) vállalatá alakul át. Mozgató rugójuknak: az önérdemek sikerül egy félszázad alatt 560 takarékpénztárt

A „FELVIDÉKI SZEMLE” TÁRCZÁJA.

Rapport.

*Beteg vagyok nagyon, alásan jelentem.
Kapitány úr, szabadságra engedjen el engem!*

*Nehéz az én sorsom, esőrnű teher tör le;
Jaj letenem, meglátja, hogy lerokadok tőle.*

*Nem is az a bornyú, nem is az a fegyver...
Jaj, de tele van a szívem égő eserelemmel.*

*Égő eserelemmel, eserelemi bánattal...
Hol keressem, hol találgom, a ki megvigasztal?*

*Ott a hegyek alján, meesse napnyugatra
Barna kis lány biborajka nevemet sóhajtja.*

*Kapitány úr, kérem, eresszen el hosszú:
Csüggedt lelkem erejét majd újra viassahosná.*

*Visszajövök újra s akárki meglátja:
Én leszek a regimentnek legjobb katondja!*

Dr. Mikler Gusztáv.

A magyar és német elem első találkozása.

Írta: Dr. Meliorisz Béla.

Régmúlt időknek évkönyveit lapozgatva fűrésző elmével, előtűnnek lelki szemünk előtt mythikus ködbe burkolt alakjai nagy korszakoknak, elővárázódnak azok az események, melyek világrendítő erejükkel államokat döntöttek meg, államokat teremtettek! Ezekben a nagy eseményekben leljük meg történeti gyökereit számos mai politikai, közjogi kérdés és helyzetnek, első szemét a történeti okozatosság lánczának!

A történelem az okozatosság, a következetes-ég-

nek szerves birodalma; ez az igen egyszerű magyarázata annak is, hogy a legtöbb jelenkori kérdésnek tökökéjét megtaláljuk a történelem rég lejárt eseményeiben; a szereplő egyéniségek, az események alakja, módja, külseje más, mások az eszközök, de a lényeg: az eszme, a mozgató erő, a cél azonos. Nagy a hatalma az időnek, de arra mégsem képes, hogy nyomtalanul megsemmisítse az egyszer létezett erőket, elveket, célokat; következményeik, hatásaik diadalmas daczolnak az évszázadok változásaiban rejlő hatalommal!

Vessünk egy rövid pillantást egy évezred előtti korra s a forrásművek, krónikák útmutató fényénél ragadjunk ki egy mozzanatot a magyar honalapítás előtti évtizedből, illetve a magyar nemzet itten való letelepedésének első századából; nézzük, hogyan, mily tényektől kényszerítve, mily eszméktől vezetett le a magyar nemzet első ízben érintkezésbe a német elemmel!

A német birodalomban a 887-ik esztendő trónváltást okozott; a Karolingok házában utolsó sarját, *Vastag Károlyt*, a fejedelmek megfosztották trónjától, elpartoltak tőle, hisz az ő erélytelenségének tulajdonították, hogy a morva fejedelem *Szvatopluk* hatalmát nagyobbítva, birodalmának határait a német birodalom rovására kiterjesztette. Elfoglalta Csehországot, Pannoniát elpusztította és *Vastag Károlyt* lealázó békére kényszeríté. A hatalmas Karoling-dinasztia törpe ivadékaának gyengesége, a széthúzó érdekektől vezetett fejedelmek közötti ellenségeskedés, anarchia, szóval a benső hibák szülte romlás már-már a bukás szélére sodorta a hajdan oly hatalmas birodalmat; a fenyegető rém, a szláv elemnek napról-napra öregbedő hatalma nagy léptekkel közeledett a német birodalomhoz. *Szvatopluk* a maga hatalma alatt igyekezett egyesíteni a szláv népelemet, a mi nagyrésben sikerült; az egyházi hatalmat a világvagy egyesíteni, a maga kezében összpontosítani törekedett, első példáját adva annak a politikának, mely a szláv elem mai nagy

hatalmának kulcsát képezi. A német krónikák róla mint a «gonoszágok hüvelyéről» emlékeznek meg, és úgy, mint néhány évtizeddel később rólunk, elmondják róla mindazt a rosszat, mindazt a borzalmat és képtelenséget, mit megrettent képzeletük lefesteni tudott. Nem csoda! hisz *Szvatopluk* sok csapást kellett elszenvedniök; benne látták a német elem legnagyobb veszedelmét, ellenségét, a szláv világbirodalmi eszme leghatalmasabb megtestesítőjét! A történelem tényei, a tényleges viszonyok felvetették azt a kérdést, mely majd legnehezebb kérdést képezte a politikai okoskodásoknak: melyik népelem legyen a világhatalom, a hegemonia, a németet avagy a szlávét? Sok vérérdőzetet kívánt a kérdés; gyakran kellett éles karddal kettévágni a gordiusi csomót!

Vastag Károlyt *Arnulf karinthiai herceg* követte a német birodalom trónján; reá várt a feladat: megmenteni a birodalmat s megakadályozni *Szvatopluk* egy nagy szláv világbirodalom alapítására irányuló törekvéseiben.

Hadat gyűjt, s segélyt kérő követeket lát a magyarokhoz, kik ez időtájt Etelközben tartózkodnak, s kikről, mint bölcs *Leo görög császárnak* *Symeon* bolgár fejedelem elleni diadalmas szövetségeseiről, sokat hallott volt; a magyarok szövetségében — mint azt a fuldai évkönyvek feljegyzik — 892-ben* megveri *Szvatopluk*ot.

Mily különös végzése az isteni Gondviselésnek! A keletről jövő, barbárnak tartott, rettegett nép, — pedig nem volt barbár, nem volt oly vérszomjas, kegyetlen, mint a szláv és az állami szervezkedésre való hajlam is sokkal fejlettebb volt benne, — menti meg a két művelt, keresztény, de saját benső hibáitól züllesnek induló birodalmat a nyers szláv, illetve bolgár hatalom világhatalmi törekvései, támadásai ellenében; támogatja, védi a görögöt bolgár *Symeon* pusztítani vágyó hadaitól és *Arnulf* német birodalmát *Szvatopluk* fegyverétől.

* A Századok 1898.: 2. füzet szerint 893-ban.

felállítani s tökeszegény országunkban 670 millió forintnyi, ezelőtt többnyire parlagon hevert, tőkét összegyűjteni, a mely most 53 millió forintnyi alap- és 46 millió forintnyi tartaléktőkéjükkal együtt az ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági szorgalom életét nedvét képezi. Áldásos közgazdasági szolgálatokról azonban a hivatalos statisztikának ezen adatai csak megközelítő képet nyújtanak, mert a takarékpénztárak közé sorozandók azon bankintézetek is, melyek azoktól csak névben különböznek. A társadalomnak a betétekben nyilvánuló közbizalmát nem intézményi, hanem személyi biztosítékok alapján élvezik. A takarékpénztárak sem törvényileg, sem rendeletileg szabályozva nem lévén, egyszemélyi a részvénytársasági formában létrejövőknek kell hogy alaptőkéjük legyen, de ez a betétek komoly fedezetének nem tekinthető, mert azokkal arányban nem áll. S még kevésbé szolgálhat fedezettel a tartaléktőke, mely a mint szabadon a részvényesek bölcs belátása szerint képződik, épügy bármikor meg is szűnhetik. Ezért a betétekben bizalmat csak akkor kelthetnek a takarékpénztárak, ha az igazgatóság becsületes vezetése a kockázatos üzletektől tartózkodik; s ha a tisztviselők kezelése hű. Ezek hű sáfáradása különös figyelmet érdemel, mert a takarékpénztári könyvek vezetése rendszerint nem egészen tökéletes, a mennyiben ritkán vannak felszerelve olyan okmányokkal (a betétek s kivevők elismervényeivel, ellennyugtával), a melyek alapján az ellenőrző hatóság mindenkor megállapíthatná azt, — hogy a feljegyzett kiadás és bevétel a valóságnak megfelel-e s annál a feljegyzett kiadás nem-e nagyobb, a bevétel pedig nem-e kisebb? Kiterjeszkedett az előadás a takarékpénztárak közgazdasági előnyeinek s pénzszerző módjainak részletes ismertetésére is.

Az előadást a legnagyobb érdeklődéssel hallgatták az egyleti tagok és lelkes elismerésekkel és éljenzéssel jutalmazták. Azt követően *Schultz István* egyleti tag felolvasta Kassán pályadíjat nyert művét «a vasárnapi munkaszünetről». A nagy tetszéssel és elismeréssel fogadott felolvasás a teljes vasárnapi munkaszünet álláspontjára helyezkedett s annak kötelező jellegű meghonosítását az orsz. keresk. szövetség kezdeményezésétől várja. Igen szépen, mélyen és meggyőzően tárgyalta a vasárnapi munkaszünet kötelező meghonosításának a kereskedőkre vonatkozó társas, közművelődési és vallás-erkölcsi hatásait és jelentőségét. E felolvasás hatása alatt az egyesület buzgó elnöke nyomban két arany pályadíjat tűzött ki a kereskedő-íjak között «erkölcsiség a kereskedelemben» kérdésre. Vajha nemes fáradozás és buzgósága eredményre is vezetne! Továbbra is kellő figyelemmel kísérjék a jóra való egyesület működését, a melynél sajnos csak az konstatható, hogy maguk a kereskedő főnökök — tisztelet a kivételnek — ez egyesület ügyei iránt kevés buzgóságot tanúsítanak. —k.

Vármegyénk és városaink.

Királyi jóváhagyás. A m. kir. belügyminiszterium arról értesítette törvényhatóságunkat, hogy ő cs. és apostoli királyi felsége legkegyesebben engedélyezni méltóztatott azt, hogy a vármegye közönsége által, megdicsőült Királyasszonyunk halálával tett alapítványok «Erzsébet királyné-alapítvány» nevet viseljenek.

Közigazgatási bizottság. Vármegyénk közigazgatási bizottsága e hó 14-ikén tartotta rendes gyűlését *Szinyei Mersé István* elnöke alatt, melynek tárgyát a rendes havi jelentések képezték. Ezekből kiemeltük a következőket: *Vármegyei alispán* jelentése szerint szeptember végével hátralék volt 396 db, októberben beérkezett 1640 db, elintéztetett 1581, elintézés alatt

Ime, első mozzanata a magyar nemzet világtörténeti hivatásának!

Az első találkozás a német és magyar között; és ennek az első érintkezésnek vezérelve, eszméje, célja még oly sokszor tette próbára a magyar kard erejét! Sorsunk volt az, hogy mi, a keleti nép legyünk védelmezői Nyugat műveltségének Kelet barbársága ellen, védelmezői a német elemnek a szláv nagyra-vágyás ellenében és közvetítője Nyugat műveltségének Kelet felé!

A világtörténet színpadán való szereplésünk azzal kezdődött, hogy segítségére siettünk a görög császárságnak és a német birodalomnak; ekkor küzdöttünk először ennek a célnak, ennek a világpolitikai elvnek szolgálatában; először, de nem utóljára; hiszen a világtörténetet mozgó nagy kérdések közül alig volt egy is, mely annyiszor lépett volna előtérbe, mint a német-szláv hegemonia kérdése.

Arnulf és Szvatopluk fegyvereit ez az elv vitte egymás ellen, a stillfriedi ütközetben ezért az eszméért küzdve esett el cseh Ottokár; magyar kardé volt a dicsőség orosz-lánrése mindkét csatamezőn!

Míg Arnulfot védtek, segítették őseink a szláv egyeduralgoló ellenében, a boszúálló Symeon bolgár hadai Etelekben maradt véreinket lemészárolták, úgy, hogy a hazatérő Árpád kevés megmaradtjaival elköltözni volt kénytelen. Előbbi hadjárataiból megismerkedett Pannoniával, idejött s diadalról-diadalra vezetve seregét, hazát foglalt annyi csapás sújtotta nemzetének!

Hála a magyarok Istenének, hála a nemzetben élő, a nemzetet tartató őserőnek, az állami életre irányuló ősi hajlamnak: az etelközi vérfürdő nem tette tönkre, de sőt inkább megedzette elődeinket, nagy elhatározásra, honfoglalásra készítette őket. Történetünket olvasgatta, hálás csodálattal látjuk, hogy a legnagyobb csapásokból újult erővel, megedzett lélekkel kel ki a magyar, el nem csügged, elszántabb karral ragad újabb fegyvert s építi honának rombadőit épületét! (Vége köv.)

van 455 db. A közigazgatás rendes menetét gátló körülmény nem fordult elő. A kir. pénzügyigazgató jelentése szerint október hónap befizetett: egyenesadóbán 122,734 frt 86 kr. (hátralék 187,654 frt 13 kr.), hadmentességi díjban 4764 frt (hátralék 10,013 frt 92 kr.), bélyeg- és jogilletékben 5196 frt 61 kr. (hátralék 11,307 frt 20 kr.), bor- és söritaladóbán, hús- és czukorfogyasztási adóban 9037 frt 19 kr. (hátralék 5293 frt), dohányjüvedékben 23,846 frt 58 kr. A kir. tanfelügyelő jelentése szerint: Bártfán 13 tanteremmel bíró áll. elemi fiú- és leányiskola állított fel, mely működését a beiratások befejeztével, e napokban kezdi meg. Kinevezett oda 7 tanító s 6 tanítónő. A berzevicszi s héthársi áll. iskolákkal kapcsolatban tervezett gazdasági ismétlő-iskolák működésüket már megkezdték. A péchújfalvi állami iskola teljes új berendezést nyert. Eperjesen az újonnan alakult «Eperjesi Izraelita Kisdiednevelő-Egyesület» kisdiednévelő-intézetet nyitott. Magyar Kázmér, a földmívelésügyi miniszterium gazdasági szakoktatási osztályába beosztott földmívelésiskolai tanfelügyelő, a gazdasági ismétlő-iskolák látogatói s szakfelügyelői tiszteivel bizott meg. Több elemi iskola szegénysorsú tanuló részére 181 frt 15 kr. értékben ingyen-tankönyveket és taneszközöket nyertek. A vall. és közokt.-ügyi m. kir. miniszter f. évi aug. hó 10-én 51,563. sz. a. kelt körrendelete értelmében az áll. elemi népiskolákkal kapcsolatosan az 1898/99-ik tanévtől kezdve szervezendő gazdasági ismétlő-iskolák azonnali létesítése Berettő, Gulyész, Kapronca, Kőszeg, Lemes, Osztrópatak, Péchújfalva, Radács, Szedlicza, Sverzsó, Tarnó és Zboró községekben elhatározott. A gazdasági ismétlő-iskolák vezetésével, illetve a gazdasági tárgyak tanításával megbízandó áll. iskolai tanítók évi tiszteletdíja, — ha ezt a község fedezni nem képes — államsegélyből fedeztetik, melynek engedélyezése a község részéről a tanfelügyelő útján kérelmezendő a vallásügyi minisztertől. *Vármegyei tisztifőorvos* jelentése szerint a közegészségi állapot október hónap kedvezőnek mondható s viszonyítva az előző hónaphoz, javult, kivéve a f.-tarcazi, szekesői s makoviczai járásokat, hol helyenként fertőző kórok léptek fel. A közgazdasági előadó október havi jelentése szerint gyakorlati voltak e hónap első felében a fagyok, melyek azonban kárt nem okoztak. A kedvező időjárás rendkívül jótékonyan hatott az ősziekre, melyek hibátlanul keltek s szép fejlődésnek indultak. A burgonya átlag igen jó, a takarmányrépa általában silány, a káposzta általában igen jó termést adott. Az állategészségügy állása október hónap valamivel javult. *Kir. főmérnök* jelentése szerint az állami közutak általában jó karban vannak. A fedőanyag átvételét s felülvizsgálatát. Kifogásoltatott a sebési s kapii határba kiszállított kavics. A törvényhatósági közutak is általában megfelelő karban vannak. A f. évben kiszállított fedőanyag az egész vármegye területén már át lett véve. E hó folyamán be lesz fejezve a két Szvidnik közötti vas-híd építési munkája.

Eperjes sz. kir. városnak az 1899-ik évre számvetőleg elkészített költségelőirányzatát a város tanácsa f. évi november 10-ikén letárgyalta s az, az 1886. évi XXII. t.-cz. 125. §-a értelmében, a város polgármesteri hivatalában közszemlére tétetett ki, azzal, hogy bármely községi adófizetőnek jogában áll az ellen 15 nap alatt észrevételt adni be. Erre fog következni a szakosztályi tárgyalás, a mely után a kinyomatandó költségelőirányzatot minden egyes képviselői tagnak kézbesíteni fogják s így kerül az majd a közgyűlés elé.

Eperjes sz. kir. város jogi- és pénzügyi szakosztálya f. hó 16-ikán ülést tartott, mely a város jövő évi költségelőirányzatát tárgyalta. Közlendőink nagy halmaza miatt a gyűlésről lapunk következő számában hozunk tudósítást.

A Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület november 21-ikén, hétfőn, délelőtt 11 órakor tartja Eperjesen a vármegyei háza nagytermében rendes őszi közgyűlést. Ezt megelőzőleg délelőtt 10 órakor igazgatóválasztmányi ülés lesz. Tárgysorozat: 1. Az új alapvetésnek kihirdetése s az életbeléptetés határidejének kifizetése. 2. A gazdasági egyesület 1899. évi költségvetésének megállapítása. 3. A gazdasági egyesület tagjainak egyéb előterjesztései.

Bártfa sz. kir. városnak 1899. évre vonatkozó költség-előirányzatát f. hó 7-ikén tárgyalta a városi tanács s elfogadta a számvetőség javaslatát. A költségvetés még a napokban tárgyalatik a városi pénzügyi s gazdasági bizottság által s ennek jelentésével együtt kerül november 24-ikén a képviselőtestület közgyűlése elé. Az előirányzat szerint a hiány 19,499 korona és 38 fillér, melynek fedezésére 37%-os községi pótdadó szükséges. Az iskolai 5%-os pótdadó az összegbe nincsen befoglalva.

Eperjesi Széchenyi-kör.

Az országos gyász miatt, a mely oly mély bánatot hozott egész nemzetünkre, ebben az évben a Kör működése pár héttel később veszi kezdetét, mint egyébkor. Azonban szakválasztmányaink és tisztviselőkarunk tagjai gondoskodni fognak arról, hogy közönségünk teljes mértékben kárpótolva legyen ezért a halasztásért nemcsak a tartandó házi-esték számának kipótolásával, hanem azáltal is, hogy minél kiválóbb és élvezetesebb előadásoknak legyen részese. A házi-esték megtartásának rendes napja ez évadban is *szerda* lesz; az első este csak kivételképpen tartatik vasárnapon.

Az első házi-est. Körünk magyar-irodalmi szakválasztmánya, kivételesen f. hó 20-ikán (vasárnap) tartja a «Fekete sas» nagytermében az évad megnyitó estjét.

Ez alkalommal *Berzevicsy Albert* v. b. t. t., a Kör védnöke legközelebb megjelenendő «Itália, — útirajzok és tanulmányok» című művét fogja ismertetni s annak utolsó fejezetéből (Ujabb florenzi benyomások; a quattrocento vége; olasz renaissance és humanizmus) néhány részletet felolvasni. Ezenkívül *Horváth Ödön* zongorakísérete mellett dr. *Horváth Ödön* fogja bemutatni az Eötvös-Staab-féle «A vár és kunyhó» cz. melodramát és *Sztrlich Béla* ad elő egy költeményt. Az este kezdete: 6 órakor.

Kordin Mariska operaképesítő igen szíves hangon írott levélben válaszolt a Kör felkérő soraira s megígérte f. hó 23-ikán a tartandó háziestén való közreműködését. Levelében többek között ezeket írja: «... Nem fejezhetem ki szavakkal, mily nagy örömmel készülök erre a napra! Tehát ismét énekelek a kedves Eperjes oly kiváló műziséssel bíró közönsége előtt, mely közönség az én működésem oly kitüntető elismeréssel halmozta el! Őszintén irhatom, hogy az 1897. áprilisban ott töltött napok művészi pályám legfényesebb emlékei közé tartoznak».

Nemzeti lobogó a «Fekete sas» épületén. A Kör estjét, az eddig követett szokásainknak megfelelően, mindig nemzeti lobogónak a kifizetésével fogják jelezni. Ezenkívül a Kör hivatalos közlönye, a *Felvidéki Szemle*, mindig előre fogja jelezni a következő esték határidejét, *Kösch Árpád* úr útleletében pedig a Kör hivatalos hirdetősi tábláján mindig ki lesznek függesztve a kibocsátott programok.

HIREK.

* Személyi hírek. Dr. *Berzevicsy Albert* v. b. t. t., a Széchenyi-kör védnöke, folyó hó 20-ikán a délutáni gyorsvonattal érkezik Eperjesre s az nap esti 6 órakor tartja meg a «Fekete sas» nagytermében felolvasását. — Dr. *Schmidt Gyula* orsz. képviselő, a fővárosba utazott. — *Hodossy Imre* orsz. képviselőt a közelebb elhunyt Horváth Boldizsár végrendeleti végrehajtóvá nevezte ki és egyszersmind azzal bízta meg, hogy kezeihez juttatott emlékiratait, ha ezt jónak és célszerűnek látja, közrebocsássa. — Dr. *Horváth Ödön* jogkari dékánt s lapunk főszerkesztőjét az a megiszteltetés érte, hogy a Berlinben fenálló «Internationale Vereinigung für Vergleichende Rechtswissenschaft und Volkswirtschaftslehre» igen szívesen levélben a tagok sorába való belépésre, irodalmi munkálkodásra s esetleg egy előadás tartására kérte fel.

* Emlékkünnep Bártfán. Erzsébet királyné névnapján, november 19-ikén, a bártfai vöröskereszt fiókegylet emlék-gyászünnepet rendez *Taly István* elnök rendezése alatt, az új Vigadó nagytermében. A műsor a következő: Gyászdal, *Hemerka Ulrik* karnagy vezetésével a vegyes-kar. «Temetés», alkalmi költemény, szavalja *Tirscher István*. «Emlékbeszéd», előadja *Arányi Dzsózsef* választmányi tag. «Apotheosis», nagy némaképlet, rendezi *Arányi Dzsózsef*. A némaképlet szereplői: *Tóth István*, *Tóth Margitka*, *Taly Vilma*, *Arányi Vilma* (angyalok) és számos műkedvelő. Belépti-díj az alkalommal nincsen. A gyász-émlékkünnep kezdete esteli 6 óra.

* A kassai apáca-templom fölszentelése. A már kétszáz év óta fenálló s most renovált apáca-templom f. hó 14-ikén reggel 9 órakor szenteltetett fel *Bubics Zsigmond* m.-püspök által. Az ünnepi szent-beszédet *Kosora András* tartotta. D. u. 4 órakor kezdődött az iskolai emlékkünnep, melyen *Bubics püspök* is megjelent.

* Keczer-Peklenben lélekemelő kettős ünnepély folyt le f. hó 6-ikán a róm. kath. egyházközösség körében újonnan restaurált templomának fölvatása, illetve újonnan megválasztott lelkészének: *Grofszik István*nak installálása alkalmából. A templom restaurálása körül fölmerült költségek a buzgó lelkész kérés szótára kerültek elő. Emelte a kettős ünnepély fényét az a körülmény, hogy nevezett hitközösség egykori lelkésze: *Pletényi Endre* végezte a templom megáldásának, illetve a lelkész beiktatásának magasatos funkcióját. Remek beszédében megemlékezett a templom történetéről, rendeltetéséről és jelentőségéről. Az ünnepi misét maga a beigtatott lelkész tartotta, a melynél a pekléni ifjúság magyarul énekelt. Az ünnepi funkciót az ünnepelt férfiú házában magyar szokás szerint kedélyes lakoma követte, a melyen a környék intelligenciája jelenlétében lelkes tóztok hangzottak el *Bubics püspök*, *Darányi miniszter*, *Pletényi esperes* és az ünnepelt lelképásztor egészségére. Utóbbi a járás általánosan kedvelt főszolgabírája, *Szokmáry Géza* tartotta. A nagyszámú üdvözlők sorában lapunk is részt kér, mely szíves készséggel regisztrálja a hitbuzgóságot emelő vármegyei egyházi ünnepélyeket.

* Esküvők. E hó 12-ikén vette oltárhoz *Tauth Viktor*, helybeli vaskereskedő, *Maurer Elsa* úrhölgyet, *Maurer Lajos* polgártársunk műveltlekű, szeretettel méltó leányát. — *Passuth Ferenc* szolgabíró f. hó 15-én vette oltárhoz *Eber Emmy* úrhölgyet Budapesten.

* Eljegyzés. *Müller Gizella* kisasszonyt, dr. *Müller Bertalan* eperjesi ügyvéd hűgát, Temesvárott eljegyezte *Kovács József*, a «Kovács Testvérek» temesvári cég baltája.

* Gyász. Részvétellel közöljük a következő szomorú jelentést: «Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel tudatják a legjobb anya, nővér és illetve sógornő: öz. *Matsik szül. Petrik Jusztina* kir. járásbírónének folyó hó 10-ikén délután 4 órakor, a halotti szentségek ájtatos felvétele után, élete 60-ik évében agyvelőgyulladásban történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak drága tetemei f. hó 13-ikán délután 3 órakor fognak a gör. kath. egyház szertartásai szerint a helybeli sírkertben örök nyugalomra helyeztetni; az engesztelő szent-miseáldozatok pedig f. hó 16-ikán fognak helyben

és a rokonok lakhe Kamjonkán, 1898. Konstant kir. járás. Petrik István Matsik szül. Kecsik szül. Jakovits Már Antónia, Petrik szül. Örök béke lengjen.

* Halálozás. A halottja van. Egy tő *Szentandrassy Al* meg f. hó 12-én s

* Kinevezés. plébánossá nevez

* Az eperjesi hó 16-án tartottak rozatotak lapunk

* A Sárosme alsó-tarcai járás

tartott. A járásból tanítóválasztásán kívül *Endre* főesperes,

Ajajos abosi főerc vezetésével a II. e

János lemesai tan érdeklődéssel kísé

meltatta az *Erzsé* zetünket ért vesztés

meg *Füzy Béla* o *szovszky Gy.*, arany sáros-bogdányi ta

óvoda az iskola helyen, hol óvoda

dolgozatával a gyű sült, melynek *Lá* hangján adott ki

sáros-bogdányi ta adást «Természettá

kön való tárgyalás

mán *Tremko M* mit tehet az iskola

értekezése követke

tanító «Egy számm

című jeles gyako

szönte a tagok és a az abosi vasúti a

össze, hol számos

* Műkedvelő

gyámintézetű négye

dísztermében, jötek

dezt. Az előada

előkép — «Janci

előzte meg s a d

percenkig tartó ta

bengáli-fényben r

tosítva, angyalok

megannyi fejlőd

nyeket a boldog s

Csengey Gusztáv

című ötfelvonás

Erzsi, Maurer Ar

és Kriebel Etelka

szívre valóban ü

fogva pedig a te

színművet elismer

mutatták be a fi

szülők legteljesen

nyílt színen is

fokozta a színmű

gyakorlott színpa

letek okozta neh

olykor meghalad

tettel az összj

A szerzőt több í

tapsokkal és éljen

Husz Edith és Ma

Gevatterinnen» c

mozdulataik, esen

adásuk est taps

5 órától est 8 ó

seben legtöbbet

kinek rokonszenv

mindenekelőtt fá

szép játék legmélt

őszinte elismerés

dezés technikai r

tanárok minden

lommal látták el.

* Köszönet.

egyelt hálás kösz

kik a f. é. novemb

alkalmával közre

gyermekeknek r

érdekében fellép

egyletet: Oeschg

tanár úr, a kik

kimélve, munkáik

A színelőadás

Az egylet nevé

* Az «Eperj

november hó 20

nek *Pletényi En*

hálóadó istenitis

órák az egyes

szám a.) díszelő

«A puszták rém

Az előadásban r

Vanda, Daday

Augusztinyi Ar

Gyula, Havanics

mond, Koritkó

és a rokonok lakhelyein a Mindenhatónak bemutatni. Kamjonkán, 1898. évi november 11-én. Dr. Matsik Konstant kir. járásbíró és Matsik Emma, mint gyermekek. Petrik István köz- és váltó-ügyvéd, mint fivér. Matsik szül. Kecskés Gizella, mint meny. Özv. Petrik szül. Jakovits Mária, özv. Petrik szül. Kacsanovszky Antónia, Petrik szül. Neviczky Emília, mint sógornók. Örök béke lengjen drága porai felett!

* **Halálozás.** A kassai jogakadémia polgárságának halottja van. Egy törekvő, szorgalmas ifjút, *szentandrási Szentandrassy Aladár* IV. éves joghallgatót váltott meg f. hó 12-én súlyos szenvedéseitől a halál.

* **Kinevezés.** *Lukáts Imre* B.-Földvár (Békésvm.) plébánosá nevezetett ki.

* **Az eperjesi korcsolyázó-egylet** közgyűlését f. hó 16-án tartották meg. A hozott felette fontos határozatokat lapunk következő száma közli.

* **A Sarosmegyei Ált. Népnevelő-Egylet** alsó-tarcsai járásköre f. hó 15-ikén Aboson gyűlést tartott. A járásból csaknem teljes számban megjelent tanítóknak kívül részt vettek a gyűlésen *Chotvács Endre* főesperes, *Zeman János* abosi ev. lelkész, *Füzy Alajos* abosi főerdész és *Láng Mihály* kép. igazgató vezetése alatt az eperjesi óvó- és tanítóképző-intézet tanítótestülete a II. éves növendékekkel együtt.

Kovács János lemes tanító — járásköri elnök — általános érdeklődéssel kísért, tartalmas megnyitó-beszédében méltatta az *Erszébet* királyasszonyunk halálával nemzetünkért ért vesztését. Ezután megkapóan emlékezett meg *Füzy Béla* dr., nyug. kir. tanfelügyelő és *Huszarszky Gy.*, aranybányai tanító haláláról. *Gall Anna* sáros-bogdányi tanító — Mennyiben támogatja az óvoda az iskola érdekét s mit tegyen a tanító oly helyen, hol óvoda nincsen? — című tanulmányos és szép dolgozatával a gyűlés egyhangú elismerésben részesült, melynek *Láng Mihály* igazgató a lelkesedéssel hangján adott kifejezést. Ezután *Chalupka Árpád* sáros-bogdányi tanító tartott gyakorlati előadást »Természettani leckeinek természetrajzi eszközökön való tárgyalása« címen. A gyűlés további folyamán *Trenkó Mihály* beretói tanító »A babona és mit tehet az iskola ennek kiirtására« című tanulmányos értekezése következett. Végül *Székely Pál* vörösvágási tanító »Egy számmennyiség és számjegyek ismertetése« című jeles gyakorlati előadása után elnök megköszönte a tagok és vendégek érdeklődését. A jelen voltak az abosi vasúti állomás étközéshelyiségében gyűltek össze, hol számos felköszöntőt mondtak.

* **Műkedvelő színelőadás.** Az eperjesi evang. gyámintézeti nőegylet november hó 13-ikén a Kollégium dísztermében, jótékony czéla, gyermek-színelőadást rendezett. Az előadást két meglepően szépen sikerült előkép — »Jancsi és Juliska álma« két részben — előzte meg s a dísztermet teljesen betöltő közönséget percekig tartó taps és éljenzésre ragadta. A tündöklő bengáli-fényben ragyogó előképben, izlésesen csoportosítva, angyalok és gnómok kosztümjében városunk megannyi fejlődő virága részt vett s család örökműveket a boldog szülők szemébe. Ezután színre került *Csengeri Gusztáv* theol. dékánnak »Melitta hercegnő« című ötfelevenő színműve, *Flórián Lujza*, *Maléter Erzsébet*, *Maurer Anna*, *Hartmann Margit*, *Husz Edith* és *Kriebel Etelka* közreműködésével. A gyöngéd ifjú szívre valóban üdvös hatású, történeti reflexzióval fogva pedig a felnőttekre is érdekes és tanulságos színművet elismerésre méltó buzgalommal és sikerrel mutatták be a fiatal műkedvelők s a közönség és szülők legteljesebb elismerésének és örömeinek — nyílt színen is gyakori — megnyilvánulásait csak fokozta a színműben megnyilatkozó mély értelem s gyakorlott színpadi szereplőket is próbára tevő részletek okozta nehézség, mely az ifjú szereplők erejét olykor meghaladni látszott. De épen erre való tekintettel az összejáték mégis bravúros s hatásos volt. A szerzőt több ízben kívánta látni a közönség s zajos tapsokkal és éljenzéssel tüntette ki. A színelőadás után *Husz Edith* és *Maléter Aranka* Scháfernek »Die beiden Gevatterinnen« cz. tréfás duett-jét mutatták be s ügyes mozdulataik, csengő hangjuk, mosolyrakeltő szép előadásuk sok tapsot és elismerést aratott. A délutáni 5 órától esti 8 óráig tartó szép sikerű estély rendezésében legtöbbet *Oeschger Adél* úrhölgy fáradozott, kinek rokonszenves egyéniségét, rendező tehetségét s mindenekelőtt fáradhatlan buzgalmát az összhangzatos szép játék legméltóképpen juttatta kifejezésre, s a kinek őszinte elismeréssel tapsolt az egész közönség. A rendezés technikai részét *Husz Armin* és *Mayer Endre* tanárok minden irányban sikeresen s lelkes buzgalommal látták el.

* **Köszönet.** Az eperjesi evang. gyámintézeti nőegylet hálás köszönetet mond az összes szereplőknek, kik a f. é. november 13-án tartott gyermek-színelőadás alkalmával közreműködtek, valamint a szülőknek, kik gyermekeiknek megengedték, hogy a jótékony cél érdekében fellépjenek. Különös hála köteleztek az együletet: *Oeschger Adél* öngyásza és *Husz Armin* tanár úr, a kik fáradságot nem ismerve s időt nem kímélve, munkálkodtak a színelőadás sikere érdekében. A színelőadás nyers-jövedelme 219 frt 10 krt tesz. Az egyület nevében: *Mayer Endre* együl. titkár.

* **Az eperjesi Kath. Legényegylet** 1898. november hó 20-ikán az egyesület érdemdús elnökének *Pletényi Endrének* névünnepe úgy fogja megülni, hogy délelőtt 9 órakor a főtemplomban megtartandó háláadó istentiszteleten testületileg vesz részt. Este 7 órakor az egyesület helyiségében (Árok-utca 44-ik szám a.) díszelőadást rendez, a melyen *Joachim Á.* »A puszták réme« című népszínműve kerül előadásra. Az előadásban részt vesznek: *Vasskó Lajos*, *Munkácsy Vanda*, *Daday Béla*, *Magyar Viktória*, *Geffert Matild*, *Augusztinyi Anna*, *Bukovinszky Vincze*, *Szétsényi Gyula*, *Havancs István*, *Sefcsik András*, *Papp Zsigmond*, *Koritikó István*, *Máhr Jenő*, *Csongrádi György*,

Bednarik Viktor, *Csiskó Simon*, *Szibert Ferenc*, *Kiszely M. Gyula*, *Szurgent József*, *Rendező: Csongrádi György*. Súly: *Torma József*. A szindarabot megelőzőleg üdvözlődal ad elő az egyesület dalosköre, *Hirschmann Ferenc* karnagy vezetése alatt. Az előadást tánc követi.

* **Új lap.** S.-A.-Újhelyen *Felsőmagyarországi Hirlap* című lap indult meg. Főszerkesztője: dr. *Kossuth János*, felelős szerkesztője: *Biró Pál*.

* **A jogásztestület** f. hó 12-ikén francia nyelvű üdvözlő-táviratot küldött a *turini nemzetközi diák-kongresszusnak*, az ünnepélyes megnyitás alkalmából. A távirat magyarul így hangzik: »A nemzetközi diák-kongresszusnak — Torino. Fogadjátok Ti, — a világ minden művelt nemzetének egybegyűlt lelkes ifjúsága — meleg üdvözlőnként és Ti — olasz testvérek — üdvözlőnként. Fogadjátok ezt annak a tanintézetnek az ifjúságától, mely büszke arra, hogy egykor tanítványai közé számíthatta *Kossuth Lajost*, a kinek a Ti vendég-szerető városotokban való tartózkodása oly bensős kötelekkel fűz minket Hozzatok. — Az Eperjesi Joghallgatók Testülete.«

* **A Jogász Irodalmi-Osztály** 1898. nov. 6-iki első felolvasó-estélyének műsora volt: 1. Elnöki megnyitó. *Steinmetz János*. 2. »Új Simeon.« *Tompa Mihálytól*. Szavaltá *Bodnár János*. 3. Szabad előadás. *Tartotta Hirschfeld Márk*. 4. »Jogi törvényhozásunk és irodalmunk egy mostohagyermekéről.« Előadta *Steinmetz János*. — A f. hó 20-ikán tartandó estély műsora pedig: 1. »Csont.« *Irta Pákh Albert*. Szavaltá *Steinmetz János*. 2. »Egy kaland.« *Humoreszk*. *Irta és felolvassa: Kiss Jenő*. 3. Költemények. *Irta és felolvassa: Libertinyi Jenő*. Az ifjúság ezúton hívja meg az estélyekre a nagyközönséget.

* **Hangverseny.** A kollégiumi tanítóképző december 3-ikán d. u. 4 órakor a Kollégium dísztermében jótékony czélú hangversenyt rendez, melyet melegen ajánlunk n. é. közönségünk szíves figyelmébe. Jegyek előre válthatók: *Kösch Árpád* útleletében s *Wieland és Schroeffer* czukrászdájában. Műsor: 1. »Concert Ouverture«. Előadja a tképző-ifjúság zenekara. A zongorai részt játssza *Kruspár László* tkép. tanuló. 2. Zongorajáték. Előadja *Kohout Lipót* úrnő (*Jankó-féle zongorán*). 3. Szavaltat. Előadja *Perényi Vilmos* úrnő. 4. Hegedű-solo. Előadja *Lanner Viktor* tkép. tanuló, zongorán kíséri *Csiha Margit* k. a. 5. Dalok. Éneklő női és férfi vegyeskar. 6. Trio. Előadják hegedűn, harmóniumon és zongorán *Szentiványi Ferenc*, *Durst Győző* és *Kapi Gyula* urak. 7. Magyar dalok. Éneklő a tképző-ifjúság dalkara.

* **Jótékony czélú francia műkedvelő-színelőadás** lesz f. hó 26-án (szombaton) d. u. 5 órakor a Kollégium dísztermében. Az öt rövidke darab, mely színre kerül, a következő: »Le rêve de Noël«. (Jelenet.) »Les bavardes«. (Dialog.) »Les pêcheurs napolitains«. (Jelenet.) »Le fiancé anonyme«. (Vígjáték.) »Permettez madame«. (Vígjáték.) Végül: előkép. Az előadás iránt érdeklődőknek nagybecsű figyelmét és szíves pártfogását ezúton is kéri a műkedvelők.

* **Modern intézmények.** A városi tanács a közönségnek bizonyára csak előnyére való, életre való intézményeket léptet a legközebb életbe. Felhívást bocsátott ki, miszerint f. hó 15-ikéig hatósági ellenőrzés alatt álló hordárokul az arra alkalmas egyének a polgármesteri hivatalban jelentkezzenek. A megfelelő ajánlkozók közül a tanács egyelőre hatot fog a hordárszolgálat lovagjává ütni, a kiknek feladatuk lesz felváltva a vasúti állomáson érkezők podgyászainak beszállításáról s általában a városban a közönség megbízásairól mérsékelt tarifa szerinti díjak mellett gondoskodni. Ezentúl tehát nem leszünk kitevé egyrészt a vasúti állomás körül ácsorgó munkanélküliek, fejletlen gyermekek molesztálásának; másrészt a város központjában állomásozó hordárok a nap bármelyik órájában a közönség rendelkezésére fognak állani. Ugyancsak a közönség kényelmére a Központi-kávház előtt és a felső városban fiakker-állomás lesz rendezésűve, a hol szintén felváltva tartoznak a fiakker-tulajdonosok fogatai a közönség rendelkezésére állni.

* **Színházi hír.** Mint értesülünk, január havában *Kiss Pál* székesi színházalata fogja városunkban megkezdni színi előadásainak sorozatát. Május hó 1-től leendő színjátására pedig *Lesskay*, az aradi jeles színtársulat igazgatója, nyújtotta be kérvényét városunk színházi bizottságához.

* **Annetelli vasárnap tartja meg búcsúelőadását.** Lásd hirdetés!

* **Tüzek.** Két nagyobb tüzesetről értesülünk. Az egyik folyó hó 3-án *Lorber Sámuel* lenártói lakos kárára történt s gyújtogatás folytán keletkezett. A tűz nevezett lakóházát mellékhelyeivel együtt elhamvasztotta. A kár mintegy 2000 frt. A másik tüzeset folyó hó 2-án ismeretlen okból keletkezett és *Salamon Aladár* gazdasági csűrét pusztította el. A kár itt meghaladja a 7000 frtot. Emberélet egyiknél sem esett áldozatul. A tűz okozta kár mindkét helyen biztosítva van.

* **Lopás.** F. hó 14-én este 8 órakor eddig ismeretlen tettes *Rosenberg F.* fő-utcai lakásáról elemelte *Ferstein Dávid* amerikai Steinblock-féle, kávészínű, selyemmel bélelt, 90 frt becsértékű télikabátját. Az eset jelentetett a rendőrségnek. A tettest nyomozzák.

* **Árvay és Társa** csász. és kir. udvari szállító cég Budapestén, a hölgyvilág régi óhajának tett eleget, midőn az eddigi ruházati osztályt megnagyobbitva külön osztályt létesített szőrmeárúkból. A szőrme-áru hazánkban ugyanis eddig nem állott a magasabb szinten és így az előkelő hölgyvilág leggyakrabban külföldön rendelte meg szőrme-konfekció szükségleteit. Az *Árvay-cég* egyetemben a párisi teppel, L. »Rue Ambróise Thomas« gondoskodott arról, hogy e tekintetben a legkényesebb igényeknek is megfelelhessen. Ugyanis a Bécsi-utca 9. számú tárházban ezentúl csakis eredeti

párisi szőrme-modellek szerint jaquettek, séta-köpenyek, volan-gallérok és más konfekciók a legszakavatottabb munkaerők hozzájárulásával, a legizlésesebben és legszolidabban készülnek. Az ez idei szőrmeárúkból, úgy mint: *Persianer*, *Szalskin*, *Czoboly*, *Nerz*, *Chinchilla* és moirrozott astrachanból állandóan dús a választék.

* **Szálloda-átvétel.** A városunkban néhány év óta fenállott Hungária-szállodát e hó 15-ikén *Weiss Miksa* zsolnai, jóhírnévként örvendő szállodás vette át, ki is azt ezentúl »Pannonia-szálloda« név alatt fogja tovább vezetni. A szálloda berendezése minden tekintetben renoválva lett, s miután, hírből, igyekvő vendéglősnek ismerjük a volt zsolnai szállodást, remélhető, hogy ő ezt a szállodát oly kedvelt s keresett tartózkodási helylyé fogja tenni, mint a milyen az akkor volt, mikor még *Stamm-szálloda* nevet viselt. Ajánljuk úgy városi, mint vidéki közönségünk jóindulatú pártfogásába.

* **Brázay Kálmán** sóborszesze a legjobb háziaszer *csúsz, rheuma, fog-, fej- és szemfájás ellen*, melyet leg-hathatósabban bizonyít *Kossuth Lajos* nagy hazánkfia-nak *Brázay Kálmánhoz* intézett, 1877. novemb. 30-án *Collegno* al *Baracconéban* kelt levele, melyben többek között ezeket mondja: »Egy időben látásom úgy annyira megzavarodott volt, hogy szemorvoshoz voltam kénytelen folyamodni: az glaucomát emlegetett s operáció szükségéről beszélt. Nem fogadtam el tanácsát; hanem kísérletet tettem az Ön sóborszeszével s a siker minden várakozásomat felülmulta. A koromgolyó-forma árnyak, melyek oly sűrűen jártak fel és alá a szemem előtt, hogy olvasnom teljesen lehetetlenség volt, mindjárt pár napi használat után ritkulni kezdtek s folytatott használás mellett teljesen elmaradtak, úgy, hogy most tisztán látok; sőt szemem annyira megerősödtek, hogy jó világítás mellett szükségem nélkül is olvashatok, dacára annak, hogy szememet épen nem kímélem; telescopicus és göröcsövi vizsgálatokkal bibelődöm s 75 évem dacára nem tudok azon rossz szokásomról lemondani, hogy gyertyavilág mellett olvasgassak éjtéligen s rendszeresen. Ha érzem, hogy szemem fáradni kezdenek, jól megmosom a sóborszeszessel, különösen ügyelve arra, hogy a szesz-pára jól a szemembe jusson és minden redben van. Ez csakugyan megbecsülhetetlen eredmény.« stb. stb.

Foulard-selyem 65 krtól

3 frt 35 krig méterenkint — japáni, chinai stb. leg-újabb mintázatok- és színekben, valamint fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint**, a legdivatosabb szövés-, szín- és mintázatban. **Privátfogvasztóknak postabér- és vámmentesen, valamint házhoz szállítva, — mintákat pedig postafordulattal küldenek:**

Henneberg G. selyemgyárai cs. kir. udvari szállító Zürichben. Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélhölgy ragasztandó.

CSARNOK.

Egy sárosvármegyei honvéd naplója.

Saját elbeszélése után írta *Villecz János*.

V.

(Folytatás.)

Tavaszi hadjárat.

Február 13-án *Aulich* hadosztálya *Kassára* vonult, hol *Görgey* már előbb találkoztott *Klapkával*. Másnap *Görgey* amaz ismeretes napiparancsot adta ki, mely a 7-ik hadtest tisztjeit csaknem lázadásba kergette a magyar kormány ellen.

»A február 12-én kibocsátott miniszteri rendelet — úgy szól a napiparancs — a feldunai hadtestet a magyar királyi XVI. hadosztály elnevezése alatt *Dembinszky* altábornagy fővezérlete alá helyezi. A midőn én ezt az összes XVI-ik hadosztályal hivatalosan tudatom, ünnepélyesen felszólítottam az alattam álló minden törzs- és lőtiszt urakat, hogy ezen látszólagos megalázást ugyanazon egykedvűséggel vegyék, a minővel én hadtestparancsnoki önállóságomról lemondok, magamat az országgyűlés rendeletének és *Dembinszky* altábornagynak, mint mondják, harcban megöszült, érdemes hadvezérnek, önkényt alávetem.«

A napiparancs épen ellenkező hatást keltett. Nem-hogy megnyugtatta volna a kedélyeket, de olajat öntött a tüzre. A tisztikar lázongott, sőt *Kmetty* kijelenté, hogy még akkor is kész követni *Görgey*t, »ha a debreczeni firkászok ellen vezetni seregét!«

Nem tudni, hogy mit értett e napokban *Görgey*, de tény, hogy látszólag leküzdötte elkeseredését s teljesítette *Dembinszky* parancsait. Az új fővezér terve pedig akkor már az volt, hogy a Tisza mentén, *Kassától* majdnem *Szolnokig* felállított összes haderőt döntő ütközetbe viszi *Windschgrätz* ellen, ki ekkor még mindig a főváros körül táborozott. Egymásután indult el egyik hadtest a másik után *Miskolc* felé. A mi hadtestünk maradt utoljára s február 21-én *Kmetty* kivételével az egész hadtest *Sajó-Szentpéteren* volt, 23-án pedig részint *Miskolc*on, részint a *miskolc*-pesti országoton. Folytonos menetelés között *Aulich* csapatával 25-én a hevesmegyei *Maklár* községbe értem, hol végre pihenőt rendeltek, a hadtest többi része a közelékvő falvakban vala elszállásolva. Azt újságoták, hosszabb ideig fogunk maradni, mert *Dembinszky*, mielőtt döntő mérkőzésre kényseritené az ellegséget, a bács-bánati csapatok felvonulását akarja bevárni, a melyek *Szolnoknál* voltak megnyitandók a nagyszabású hadműveleteket.

Felhasználtam tehát az alkalmat és 24 órai szabadságot kértem, hogy bátyámat, ki pap volt *Egerben* az érseki udvarnál, meglátogassam. *Maklár Egertől* alig van két-három mértföldnyire s én február 26-án reggel könnyű szekeren útra keltem. Alig értem azonban a gyöngyösi országra, midőn *Verpelét* felől

ágyúörgés hallatszott s a mint tovább mentem, világosan láttam, hogy az osztrák sereg a Sirok és Verpelét közötti magaslatokon megtámadta hadállásunk jobbszárnyát, mely szívós és makacs küzdelem után mindinkább több tért veszített. Lóhalálában siettem vissza Maklárra csapatomhoz s attól tartottam, hogy már ott sem találom, azonban nem mulasztottam semmit. Aulich nem mozdult ki Maklárról, mert nem kapott parancsot. Körülöttünk mindenfelé ágyúdörög és harczi zaj, Verpelét, Debrő, Kápolna s Kál alatt reng a föld a viaskodó csapatok haláltusájától s mi tétlenül lessük óráról-óra kinos bizonytalanságban, mit hoz a következő perc. Dembinszky Görgeyvel együtt oda van Egerben valami vendégségen s tán azt sem tudják, hogy az alatt megindult a borzasztó kockajáték országok sorsa felett.

Óreg este lett, s az ágyúszó az egész vonalon elnémult, mire a vezérek megérkeztek a táborba s másnapra kiadták a parancsokat. Késő éjjel érkezett hozzánk a parancs, hogy a reggeli órákban Kál és Kápolna között kell felvonulnunk. A hideg februári éj leple alatt indultunk el s mire megvirradt, láthatók voltak a Kápolna előtti hadállások s a tegnapi viadnak nyomai. A Tarna túlsópartján levő halmokról az osztrák főerő az ágyúk beláthatatlan sorát állította föl, mely megsemmisítő tüzet okádott a faluban összpontosított Mária-ssy-hadosztályra. Egy löveg lecsapott a századunk mellett haladó huszárcsapat közé is s úgy szétgrasztotta, hogy vissza kellett parancsolni. Megjelenésünkre az ellenség meglátsította előnyomulását s ezen pillanatot használta fel Dembinszky arra, hogy Kápolnát, melybe az ellenség már behatolt, visszafoglalja. Két zászlóalj élén maga indult előre s a gránátok és golyók záporába eltűnt a falu végén fekvő korcsma mögött. A nádfedeles házak között egy ideig tartott a vad harczi lármá, Kápolna fölött magasan csapott fel a láng s azután láttuk a hős 47-ik zászlóaljat rendetlen bomlásban a Kerecsend felé fekvő dombokon futni. Erre mi is parancsot kaptunk, hogy vonuljunk vissza Füzes-Abony felé. A huszárok felvonultak, hogy visszavonulásunkat fedezzék s mi a nélkül, hogy az ütközetben tetteleg résztvettünk volna, mentünk vissza a Tisza felé.

Másnap Mező-Kövesd előtt újra megtámadott az ellenség. Hadosztályunk egy lankás hegyoldalnak alig észrevehetően emelkedő lejtőjén állott, mely embereinket vállukig eltakarta, úgy, hogy mintegy párhelyből lehetett látni a domb túlsó lejtőjét, mely beláthatatlan síksággá simulván, valóban mint egy óriási operaszínpad, a nap ragyogó fényében egy csillogó látványosság képét nyújtá. Kmetty, a ki visszavonulásunkat fedezte, verelkedett ott az üldöző ellenséggel. A távolban kavargó porfelhő vágató lovasság útját jelzi, villog a fényes aczél s a taréjos sisak; majd a sikon támad nagy nyüzsgés, a gyalogság mint egy óriási hangyaboly, kúszik a dombtetőre, hirtelen négy-szöggé tömörül; könnyű füstfelhő száll fel, melyet fűlsiketítő dördülés követ, a porfelhő egy időre megáll, de azután még nagyobb sebességgel megindul. Ez a látvány ismétlődik egynéhányszor, a mieink mind közelebb vonulnak s az ellenség is alig van már kétezer lépésnyire tőlünk. Ekkor trombita harsan a hátunk mögött s két egész huszárezred robog el mellettünk, fellovagolnak a dombtetőre s onnét mint a szélvész, úgy csapnak le az ellenséges vértésekre, pozdorjává törnek, zúzzák s rövid idő múlva ágyúkkal, foglyokkal térnek vissza táborunkba. Az összecsapás oly elemi erővel történt, hogy a sebesüléseken, melyeket akkor láttam, mai napig sem tudok eléggé csodálkozni. Némely vasasnak a huszárkard átjárta a sisakját s a koponyából lemetezett egy darabot, mintha kenyér taréja lett volna. A boncolóasztalon sem tudnák szebben lefűrészelni. Az ellenség azután egész nap farkasszemet nézett velünk, de nem bántott. Másnap folytathattuk a visszavonulást.

A tehetetlen, kapkodó vezérlés szomorú napjai következtek erre. Czelálan, fárasztó menetelések a tiszamenti helységek között. A legénység teljesen elrongyolódott, enni napokig nem kapott, mi tisztak is hetekig csak szalonán és kenyeren éltünk. És hozzá fertelmes időjárás, feneketlen sár és latyak, gyakran egész zászlóaljak rőzsét hordoztak az útra, hogy a haladást lehetővé tegyék. Ily körülmények között a sereget meg kellett óvni a teljes szétzúllástól.

Szemere kormánybiztos a tiszafüredi táborba jött s látva az elkeseredést, mely a hadak között honol, felmentette Dembinszkyt fővezéri állásától s ideiglenesen Görgeyt bízta meg a sereg fővezérlésével. Nem-sokára Vetter vette át a főparancsnokságot, a ki parancsot adott Görgeynek, hogy Tokajnál menjen át a Tiszán és vonuljon Miskolcra.

Márczius utolsó napjaiban mondhatatlan fáradalmak után értünk Miskolcra. Zászlóaljam annyira el volt már rongyolódva, hogy Miskolcra vissza kellett maradnunk, míg a csizmadiák városában új lábbelivel látják el embereinket. Ezen visszamaradás elszakított a tovább vonuló főseregtől, a melyet azután már csak júliusban a komáromi harcokban láttam viszont.

(Folyt. köv.)

Piaczi árak Eperjesen

1898. november 14-én:		I. oszt.	II. oszt.
Búza	100 kgr.	9	8 50
Rozs		8 50	8
Árpa		8	7 50
Zab		6 50	6
Repce		12	11
Kukoricza		7 50	7
Bab		10	9
Borsó		12	11
Lencse		12	11 50
Árpadara		16	15
Burgonya		1 40	1 30
Káposzta	100 fej	1 80	1 60
Széna	100 kgr.	2 40	2

		I. oszt.	II. oszt.
Marhahús	1 kgr.	52	50
Sertés		56	54
Juhhús		36	32
Borjűhús		56	54
Tyúk	1 pár	1 40	1 20
Csirkék		80	70
Libák		2 60	2 40
Kacsák		1 40	1 20
Szalonna, légen szárított	100 kgr.	75	72
Szalonna, füstölt		80	78
Disznózsír	1 kgr.	75	68
Vaj		90	80
Méz		1 20	1 10
Viasz		1 40	1 20
Tojás	1 pár	05	—
Bükkfa	4 köbm.	11	10
Tölgyfa		9	8
Faszén	100 kgr.	1 50	—
Porosz-köszén		1 50	—

Főszerkesztő: Dr. Horváth Ödön.
Felolós szerkesztő: Dr. Mikler Károly.
Kiadótulajdonos: Kósch Árpád.

3389. szám.

Eperjes—bártfai vasút.

Hirdetmény.

Alulírott üzletvezetőség felhívja az érdekeltek figyelmét arra, hogy az 1898. évi december hó 31-ikéig szóló érvényes kiadott, félárú menetjegy váltására jogosító arczképes igazolványok meghosszabbítása — folyamodvány alapján — 50 kr. kezelési- és a postaköltség előleges be- küldése ellenében folyó évi november hó 1-étől kérelmezhető.

Az üzletvezetőség.

Szálloda-átvétel.

Van szerencsém a nagyérd. közönség szives tudomására hozni, hogy **november hó 15-ikén** a helybeli „Hungária“-szállodát átvettem és azt

„PANNONIA“-SZÁLLODA

név alatt tovább vezetem. — Több éven át a külföldön szerzett dús tapasztalataim, valamint Zsolnán eltöltött 13 évi sikeres működésem — mely idő alatt szerencsés voltam Károly Lajos, Frigyes, Eugen és Rainer főhercegek Ő Fenségeiket több ízben is kiszolgálni, — azon reményre jogosítanak, hogy a nagyérdemű közönség bizalmát és meglegedését itt is teljes mértékben ki fogom érdemelni.

A szállodai **szobákat s termeket** a mai kor követelményeinek megfelelően, kényelmesen s ízlésesen **átalakítottam** és legfőbb igyekvésem lesz mindenkor a **legjobb ételeket** és **italokat** kiszolgáltatni.

A nagyérdemű közönség beemes pártfogását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

WEISZ MIKSA,
szállodás.

Kereskedelmi utazók kedvezményben részesülnek!

Új műsor!

Eperjesen a városi színházban

vasárnap, november 20-án

Utolsó előadás.

Egy est az álmok országában

Annetelli úr

illuzionista, spirítiszta és hipnotista mutatványai

Annetelli úrnő

spirítisztikai és hipnotisztikai médium közreműködése mellett.

Az előadás alatt a helyben állomásozó cs. és kir. 67. sz. gyalogezred zenekara játszik.

Helyárak:

Földszinti és I. em. páholy 4 frt. — II. em. páholy 50 kr. — Személyjegy a tulajdonpáholyba 1 frt. — I. em. erkélyszék 1 frt. — II. em. erkélyszék 60 kr. — Zártszék 60 kr. — II. em. erkélyszék 40 kr. — Erkély állóhely, katona- s deákjegy 30 kr. — Karzat 20 kr.

Jegyek válthatók vasárnap délelőtt 9-től 12-ig, délután 3-tól 5-ig és 6 órától kezdve a pénztárnál.

Kezdeté 8, vége 10 órakor.

S. ANNETELLI, igazgató.

Új műsor!

Új műsor!

Eperjesen... Egy sorsjegy ára 50 krajczár. Főnyeremény 100,000 korona.

Faela

Kis-Szeben közhírré téteti erdőségeiben rendkívüli fa- 1898. évi d. e. 9 óralyiségében za megtartatni

Az eladand centimtr vastag 15,768 m²-rel jegenyefenyő-

A becsár, 33,254 frt.

A bánatpé is csatolandó

Az ívenkén irásbeli zárt

tendő, hogy az zódési feltétel feltétlenül aláv

számjegyekkel Megjegyeztek fogadtanak.

2 lános és külön telektől eltérő

lembe vétetni részletes árver

városi tanácsr gondnokságná

kinthetők.

Kis-Szeben

A holla

Fede

I. Cajüt

Április 1-től M

290-400 M

Nov. 1-től M

230-320 M

* A cajüte fekvés

erdé

Az eperj koronahegyi évi fizetés, 5 ltr árpa, 12 10 kat. hold mely állást a hó 1-én elfoglalt tiszt hivatalos rendelkezni.

Ezen erd t.-cikk 36. §-továbbá erős, és halló-képes bizonyítványon kivonattal, va bizonyítványo ban és írásban sát okmányol

Az így fe január hó 1 sen, a pályáza bírói hivatala

Eperjesen

Vigyázzunk
a védjegyre!**Mariaczei
gyomor- és vese-
cseppek**

nagyszerűen hatnak gyomorbajoknál,
különböztetve s általában ismert házi és népszer-
étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehe-
let, fejfájás, savanyú felbűfőzés, hasmenés,
gyomorégés, felesleges nyálkaválasztás, sárga-
ság, undor és hányás, gyomorgörcs, székülsénel.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, a mennyi-
ben ez a gyomortól származott, gyomortürelhelésnél étellek-
kel és italokkal, giliszták-, májbajok- és hámorrhoideknál.
Említett bajoknál a **Mariaczei gyomor-
cseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz
meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati
utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Központi szétküldési raktár: **Brády Károly** gyógy-
szertára a „Magyar Királyhoz”, Bécs, I., Fleischmarkt 1.
A **Mariaczei gyomor- és vese-
cseppek** valódián kaphatók: **Eper-
jes:** Barts Emil és Molitorisz I. gyógyszerészeknél. — **Ho-
monna:** Szekerák A. gyógyszer-nél. — **Kis-Szeben:**
Widder Gy. gyógyszer-nél. — **Lubló:** Ignatovits A. gyógyszer-
nél. — **Szilna:** Csizsár Árpád gyógyszerésznél.

Köszönetnyilvánítás.

Ó Fensége Salvator Lipót főherceg udvarmesterei hivatala.

Általános Asbestárú-gyár.
Ó császári és királyi Fensége Salvator Lipót Főherceg **rend-
kívül meg van elégedve** az asbest-talppal bélelt czip-
pökkel. Ó Fensége hosszabb gyalog-kiutazáson használta e czip-
pöt és észre vette, hogy lábai nem fáradtak úgy el, mint más közönséges czip-
pök. Küldök egy pár vadász-czip-
pöt, hogy annak a mintájára készítsenek mási-
kat asbest-talppal ugyanannál a czip-
pésnél s aztán küldjék ide.

**Hisznek, hogy e vadász-czip-
pök ép oly
jók lesznek és ép oly meglelők, a mint
melelők voltak a szalon-czip-
pök.**

Zágráb, 1898. július hó 8-án.

Krahl, huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási
bíró elnöke, a következőket írja:

Tisztelt Doktor ur!
Az asbest-talpbélelt czip-
pök kitűnőnek bizonyultak, szilárdan és puhán
járak; megszünt minden lálfájásom, úgy, hogy — azt hiszem — lábajom
semmi további orvoslást nem igényel.
Szives tanácsát köszöni
Dánoson, 1897. szeptember 17-én.

Wekerle Sándor

Nincs többé lábfájás!**Orjuk lábainkat hidegtől,
nedvességtől és meghűléstől!**

Sem tyúkszem, sem izzadás
láb, sem bőrkeményedés, sem láb-
daganat, sem lábégés.

Rövid idei viselés után **megköny-
nyebbül a járása** annak, ki
czip-
pőjét **dr. Högyes-féle, az egész vi-
lagon szabadalmazott asbest-
talpbélelt** látja el.

Kettősvastagságú 1 forint 20 kr., egyszerű 60 kr.,
homoktalp 40 kr., gyermekeknek fele.

Az asbest-talpbélelt kitűnőnek bizonyítja,
hogy a cs és kir. közös-hadseregnek és a m. kir. honvéd-
ségnek eddig 22,500 pár szállított.

Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges
beküldése mellett. Felvilágosítások, prospektusok és kö-
szönetnyilvánítások ingyen.

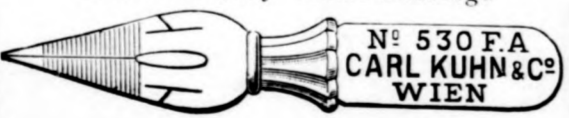
Viszonteladónak megfelelő árendemény!

ÁLTALÁNOS ASBESTÁRÚ-GYÁR BETÉTI TÁRSASÁG
BUDAPEST, VI., SZÍV-UTCZA 18.

KUHN KÁROLY ÉS TSA

BÉCS, 5-10

tisztellel ajánlja kiváló minőségű

ügyn. aluminium-tollat 530. sz.
EF, F, M és
H-heggyel.

Legelterjedtebb toll bel- és külföldön!

**Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.**

Ezen hírneves háziszert ellentállt az idő megpróbálása-
nak, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájda-
lomszűntető, bedörzsölés-képes, alkalmatlati, köszvény-
csúsznál, tagszagatásnál és meghűléseknel és az orvosok
által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A
valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment
elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem **igazi népszerű házi-
szer**, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni.
40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden
gyógyszertárban készletben van; főraktár:
Török József gyógyszerésznél Budapesten. Be-
vásárlás alkalmával igen óvatossággal legyünk, mert
több kisebbbirtokú utaztat van forgalomban. **Ki
nem akar megkárosodni**, az minden egyes
üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegy-
zés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.
RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók. RUDOLSTADT.

ZÓNA-SZÁLLODA.

Van szerencsém a mélyen tisztelt utazó közönség-
nek szives tudomására hozni, hogy a Kassán, Kossuth
Lajos-utca 26. sz. alatt, a vasúti indóház közvetlen
közéleben fennálló

ZÓNA-SZÁLLODA

a jelenkor igényeinek megfelelően berendezve, kényel-
mesen és tisztán tartva, a szobák száma megszorítva,
vendégek befogadására bármikor rendelkezésre áll.

vendéglő és kávéház,

hol a napnak bármely szakában, úgyszintén éjjel is a
legjobb ételek és italok szolgáltatnak ki mérsékelt
árak mellett.

A szobák árai szintén a lehető legolcsóbbak.

A t. c. közönség szives pártfogását kérve, maradok

kiváló tisztelettel: **Zóna-szálloda bérloje.**

A Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület,
a tejtermelők egy jelentékeny csoportja nevében, megkötötte a
tejtérítésre vonatkozó szerződést **Molnár Sándor**
monori intézővel. A szerződésnek sz szerinti szövegét a „Gazda-
sági Értesítő”-nek augusztus hó 15-iki számában közöltük.

Felhívjuk azon néhány tejtermelő gazdákat, a kik még
mind ez ideig be nem léptek, hogy saját érdekükre való tekin-
tetel is minél előbb lépjenek be a szerződés kötelékébe.

Eddig 23 tejtermelő 650 drb tehémmel lépett be. A szer-
ződést a Gazdasági Egyesület titkari irodájában lehet aláírni.

A szerződés értelmében a

Tejcsarnok

1899. jan. 1-től kezdi üzemét, mely naptól kezdve hamisítatlan nyers
tej izléses s olomzárolt edényekben fog az előfizető tejfogyasztóknak
házhöz kivánt időben kihordatni. Ezenkívül mindennemű tejtermék
a legjobb minőségben s legjutányosabb áron kapható lesz.

A tejcsarnok üzemére a Gazdasági Egyesület felügye-
letet gyakorol.

A Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület.

Van szerencsém a t. fogyasztó közönséget figyelmeztet-
ni, hogy a **tejcsarnok** 1899. január 1-től, eddig a majoro-
sok által beszállított tejet veszi kezelése alá; **majorosok
útján tej többé kapható nem lesz!**

Nehogy a t. közönség a rendszerváltozás következté-
ben tejszükségletét illetőleg zavarba jöjjön, felkérem
ezúttal a fogyasztó közönséget, hogy **az előfizetéseket
kellő időben sziveskedjék előjegyezni.**

Előfizetésekre aláírási íveket máris kibocsátottam.

A tejtermékek árjegyzéke e lapban lesz közölve.

Teljes tisztelettel:

Molnár Sándor,
a tejcsarnok vállalkozója.

Vedjegy 19. és 20. sz.

Kapható
Eperjesen:

Fried Simon,
Holenia Béla,
Atlasz Dezső,

Oszwald Daniel,
Dahlström Károly,
Wenczel István,

Gallitsik J. V.,
Bein Simon,
Sváb Ferenc,

Mikolits István és
Lefkovits Emil urak
kereskedésében.

SÓSBORSZESZ

Általános elismert kútvíz, különösen a bedörzsölés kenő gyúr-
ógymódnál (massage) igen jó hatású. Ajánlható egyszerűs mind fog-
tisztító-szerű is, a mennyiben a fogak fényét elősegíti, a foghúst erősíti
és a száj tisztá, szagtalan ízt nyer a szesz elpirólása után, úgyszintén
fejmosásra is, a hajidegek erősítésére, a fejkorpaképződés megakadályo-
zására és annak megszüntetésére.

Egy nagy üveg ára 90, egy kis üveg ára 45 kr.

BRÁZAY KÁLMÁN

Budapesten, IV. ker., Múzeum-körút 23. sz. alatt.

Pilzeni kimerési sör.

Van szerencsénk tisztelettel tudó-
másra hozni, miszerint

Kimerési sörünk

csapolása folyó évi november hó 8-án
kezdődött és bátorokodunk azt t. vevőink-
nek legjobban ajánlani.

Megrendelések intézendők vezérkép-
viselőnkhez:

LÖFFELMANN V.

Budapest, IX., Ranolder-utca 4

Pilzen, 1898. október hó 30-án.

„Pilzeni ősforrás”

Polgári sörfőzde Pilzenben.

Alapított 1842-ben.

Egyedüli kimerés Eperjesen

Sterbinszky Géza

vasúti vendéglősnél.

TÁR

Előfizetési
negyedévreHirdetési díj: Har-
tosár jutányosabban, ha

Dr. Berzev

«Szécheny
dik kedves, sz
jelentőségte
tőleg az ekk
estével kezd
új évadját, a
átlépett erde
harmadik ev

Ezt a nap
ezen rendez
avatta az az
alkalommal
annak a szere
körünkben t
a kinek lass
hűsz hosszú
e szent oltár

Körünk
zsúfolásig me
fogadtatással
ekesebben és
hogy mi nel
Viszont ő, —
nek egyik leg
megmutatta
és közönségi
nyörködtetés
oly megbecs
cseit hozván
igazán csak

Abban a
hogy, a felol
az összes ha
jedelmében
előadást, ill
történetének
megörökítve

A felolvasá
f. év deczemb
könyv alakjáb
tanulmányok»
kezebb fejezet
bevezetéssel lá
hallgatóságnak
ségben tartó

«Körülbéli
kedvenc olvas
renaissance ke
mozgalmaira é
Eképen me
évvél ezelőtt
utazásomat kü
1897-ben köve
azaz ez év tav

Ez utazás
annyi tanulma
felhalmozódott
rajzokban felé
hódolva S me
egy teljesen r

Gyulai Pá
évi számaiban
belegyezésen
is kiadhatók I
művemnek az
meghívására
Beöthy Zsolt
a Kistaludy-T

Miután m
is ismertette
nek éreztem s
a mélylyel a
személyemet
egy részlete
művem r.ékü

Jelen isme
kámnak csak
mely a Budap
mely a decze
Ez tulajdo
nek a címe: